

BEROEPSINSTANTIE INZAKE DE OPENBAARHEID VAN BESTUUR

JAARVERSLAG 2017-2018

1) Algemeen

1.1. Krachtens artikel 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur dient de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur een jaarverslag voor te leggen aan de Vlaamse Regering aangaande de beroepen die bij haar werden ingesteld m.b.t. de toepassing van de passieve openbaarheid.

1.2. Dit jaarverslag heeft betrekking op de periode van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018.

In dit verslag wordt eerst aandacht besteed aan de statistische gegevens over de geregistreerde openbaarheidsverzoeken die in de verschillende bestuursinstanties werden verwerkt.

Daarna wordt in dit verslag stil gestaan bij de beroepen die in het afgelopen jaar ingediend werden bij de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur, met een aantal algemene beschouwingen daaromtrent.

2) De verzoeken bij de diverse bestuursinstanties

2.1. Vooreerst wordt, naar jaarlijkse gewoonte, getracht om een beeld te scheppen van het aantal verzoeken inzake openbaarheid van bestuur die bij de diverse instanties (op wie het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing is) werden geregistreerd.

Daarom werden een aantal gegevens opgevraagd door de beroepsinstantie bij de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid (de departementen met alle interne en externe agentschappen), bij de diverse Vlaamse ministers uit de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement (en de eraan verbonden instellingen), bij de diverse Vlaamse provincies en bij een selectie van 15 steden en gemeenten (drie per provincie).

2.2. In de *bijlage* bij dit jaarverslag vindt men een overzichtstabel terug met de gegevens zoals deze werden verstrekt door de diverse bestuursinstanties. Bij elke instelling wordt het aantal geregistreerde aanvragen vermeld, alsook het resultaat van die aanvragen, meer bepaald of de verzoeken werden ingewilligd (geheel of gedeeltelijk), dan wel werden geweigerd. Bij de bestuursinstanties waarvan geen gegevens werden bekomen, staat een streepje vermeld.

2.3. Wat het cijfermateriaal betreft van de 11 beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid, komen we tot de volgende vaststellingen, na vergelijking van de huidige cijfers met die van het voorbije jaar:

Bij nagenoeg alle beleidsdomeinen werden geen al te grote verschuivingen genoteerd inzake het aantal ingediende verzoeken tot openbaarmaking:

- Internationaal Vlaanderen
- Economie, Wetenschap en Innovatie
- Onderwijs en Vorming
- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Werk en Sociale Economie

- Landbouw en Visserij
- Omgeving

Bij drie beleidsdomeinen werd een stijging vastgesteld in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken, net als vorig jaar trouwens:

- Bij het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur is er een stijging bij het departement zelf (nu 178 verzoeken tegen 131 vorig jaar) alsook bij het Agentschap Overheidspersoneel (nu 556 verzoeken tegen 335 vorig jaar)
- Bij het beleidsdomein Financiën Begroting is er een stijging bij het departement zelf (nu 109 verzoeken tegen 57 vorig jaar).
- Bij het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken is er een stijging bij het departement zelf (nu 40 verzoeken tegen 16 vorig jaar) alsook bij het Agentschap Wegen en Verkeer (nu 145 verzoeken tegen 114 vorig jaar).

2.4. Wat de cijfers betreft aangaande de geregistreerde verzoeken bij de verschillende **ministeriële kabinetten van de Vlaamse Regering**, kan worden vastgesteld dat de cijfers voor het voorbije jaar in de lijn liggen van die van de jaren voorheen.

De beroepsinstantie blijft wel nog steeds benadrukken dat verzoeken tot openbaarmaking, gericht aan de ministeriële kabinetten, door hen zelf moeten worden geregistreerd en niet door de bevoegde administratie, daar ze zelf worden beschouwd als een afzonderlijke bestuursinstantie. Nog al te vaak worden openbaarheidsverzoeken, die gericht worden aan een ministerieel kabinet, verder afgehandeld door de administratie. Dit kan enkel maar voor die verzoeken die betrekking hebben op documenten waarover het kabinet niet zelf beschikt en waarbij deze, op grond van artikel 17, §3, tweede lid van het openbaarheidsdecreet, de verzoeker dan doorverwijst naar de instantie waarvan ze vermoedt dat deze wel beschikt over de gevraagde informatie.

2.5. Wat de cijfers uit het **Vlaams Parlement** betreft, stellen we vast dat er dit jaar één verzoek inzake passieve openbaarheid van bestuur werd geregistreerd, namelijk bij het Vlaams Parlement zelf. Bij de instellingen die verbonden zijn aan het Vlaams Parlement werden geen verzoeken geregistreerd dit jaar, net zoals de jaren voorheen.

2.6. Wat de cijfers van de geraadpleegde **steden en gemeenten** (15 in totaal) betreft, wordt er vastgesteld dat er in twee steden een daling te noteren viel van het aantal geregistreerde verzoeken ten opzichte van het vorige jaar: Hasselt met 56 verzoeken (vorig jaar 79) en Roeselare met 77 verzoeken (vorig jaar 104).

Daarentegen werd er een stijging vastgesteld in het aantal geregistreerde verzoeken in de volgende zes steden: Aalst met 226 verzoeken (vorig jaar 157), Antwerpen met 837 verzoeken (vorig jaar 401), Gent met 950 verzoeken (vorig jaar 741), Herentals met 67 verzoeken (vorig jaar 25), Mechelen met 680 verzoeken (vorig jaar 551) en Tongeren met 13 verzoeken (vorig jaar 3).

In de overige bevroegde steden en gemeenten lagen de cijfers van het aantal geregistreerde verzoeken ongeveer in dezelfde lijn als het jaar voordien.

2.7. Wat de cijfers van de **provincies** betreft, stellen we vast dat er in twee Vlaamse provincie deze keer een daling van het aantal geregistreerde verzoeken inzake openbaarheid van bestuur werd genoteerd:

- provincie Oost-Vlaanderen met 184 verzoeken (vorig jaar 207)
- provincie Antwerpen met 519 verzoeken (vorig jaar 1179)

In de overige provincies werd dan weer een stijging genoteerd in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken:

- provincie West-Vlaanderen met 90 verzoeken (vorig jaar 76)

- provincie Vlaams-Brabant met 531 verzoeken (vorig jaar 441)
- provincie Limburg met 1208 verzoeken (vorig jaar 1065)

2.8. Uit de tabellen in bijlage bij dit jaarverslag kan worden afgelezen dat gedurende het voorbije jaar **6,6 % van alle geregistreerde verzoeken** rond openbaarheid van bestuur werden **geweigerd**. Dit percentage ligt wat hoger dan het cijfer van het vorige jaar. Het percentage van afwijzing van de geregistreerde verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur blijft evenwel nog steeds zeer laag, wat er blijft op wijzen dat de verschillende bestuursinstanties nog steeds zeer gemakkelijk inzage en/of afschrift verlenen in dossiers en bestuursdocumenten.

Bovendien dient men er ook rekening mee te houden dat het verstrekken van informatie ook hoe langer hoe meer gebeurt op spontane en informele wijze (actieve openbaarheid van bestuur), zonder dat daarvoor gebruik dient gemaakt te worden van de formele proceduremogelijkheden zoals voorgeschreven in het gedeelte van het decreet van 26 maart 2004 dat betrekking heeft op de passieve openbaarheid van bestuur.

3) De verzoekschriften bij de beroepsinstantie

3.1. Net zoals dit de voorbije jaren al het geval was, wordt ook nu geen afzonderlijke bijlage meer opgenomen met een overzicht van alle geregistreerde beroepsdossiers. Op zich kon men uit die tabel weinig informatie halen, temeer daar de samenvattende cijfers hierna toch worden vermeld met betrekking tot de geregistreerde beroepsdossiers uit het afgelopen jaar.

Bovendien is het zo dat alle beslissingen van de beroepsinstantie, afdeling openbaarheid van bestuur, sinds geruime tijd actief openbaar worden gemaakt, via publicatie ervan op de website <https://overheid.vlaanderen.be/openbaarheid-van-bestuur> , zodat eenieder deze vrij kan raadplegen. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, worden alle persoonsgegevens in die beslissingen op de website onleesbaar gemaakt.

Uit nazicht van alle beroepsdossiers van het voorbije jaar, is gebleken dat er in het afgelopen werkjaar van de beroepsinstantie liefst **333 beroepsdossiers** werden behandeld. Als we dit vergelijken met de cijfers van de andere jaren, dan stellen we vast dat in het afgelopen jaar het hoogste aantal ingediende beroepschriften werden genoteerd (een stijging met liefst 20 % ten opzichte van het jaar voordien, wat ook al een recordjaar was) sinds de oprichting van de beroepsinstantie . In onderstaand overzichtje kan u de cijfers aflezen van het aantal beroepsdossiers van alle voorbije jaren:

2004-2005: 117 beroepsdossiers
2005-2006: 121 beroepsdossiers
2006-2007: 100 beroepsdossiers
2007-2008: 151 beroepsdossiers
2008-2009: 161 beroepsdossiers
2009-2010: 269 beroepsdossiers
2010-2011: 227 beroepsdossiers
2011-2012: 204 beroepsdossiers
2012-2013: 252 beroepsdossiers
2013-2014: 216 beroepsdossiers
2014-2015: 240 beroepsdossiers
2015-2016: 231 beroepsdossiers
2016-2017: 276 beroepsdossiers
2017/2018: 333 beroepsdossiers

Van deze 333 beroepsdossiers hadden er 89 betrekking op de Vlaamse overheid (de diverse departementen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de ministeriële kabinetten en de agentschappen), wat, procentueel bekeken, een status-quo inhoudt ten opzichte van vorig

jaar (27% van alle beroepen). Voorts stellen we vast dat 176 beroepsdossiers op de gemeenten, ocmw's en intercommunales betrekking hadden, wat, procentueel gezien, ook een staus quo inhoudt ten opzichte van het jaar ervoor (nu bijna 53% van alle beroepsdossier). Daarnaast werden er 8 beroepsdossiers ingediend die betrekking hadden op de provincies (2,5% van alle beroepen), terwijl er 60 dossiers betrekking hadden op de diverse overige instanties (18 % van de beroepen).

3.2. Van de 333 behandelde beroepsdossiers werden **139 dossiers integraal afgewezen** (onontvankelijk of ongegrond). 26 dossiers werden volledig als gegrond beschouwd, waarbij de openbaarmaking van de gevraagde documenten bijgevolg werd toegestaan. In 70 beroepsdossiers tenslotte werd de openbaarmaking gedeeltelijk toegestaan. In 16 dossiers werd er door de indiener van het beroepschrift afstand gedaan van het beroep, zodat er geen uitspraak diende te worden gedaan door de beroepsinstantie.

Tevens was het zo dat **82 beroepsdossiers zonder voorwerp** werden beschouwd. In elk van die dossiers ging de betrokken instantie alsnog in op het oorspronkelijke verzoek van de indiener tot openbaarmaking van bestuursdocumenten, ofwel nadat de instantie in kennis was gesteld van het feit dat er een beroep werd ingesteld, ofwel nadat de beroepsinstantie contact met haar had opgenomen voor de afhandeling van het bezwaarschrift. In al deze dossiers heeft de beroepsindiener bijgevolg eveneens voldoening gekregen.

Dit betekent dus dat globaal bekeken in **194 beroepsdossiers** (wat neerkomt op 58% van het aantal beroepsdossiers) uiteindelijk **geheel of gedeeltelijk werd tegemoetgekomen aan het verzoek tot openbaarmaking** van de verzoeker: naar aanleiding van 26 beroepen werd de openbaarmaking volledig ingewilligd, bij 70 dossiers was er een gedeeltelijke openbaarmaking na een ingediend beroep en bij 82 dossiers werd het verzoek in tussentijd (gedurende de afhandeling van het beroep) nog ingewilligd door de instantie. In 16 dossiers werd ook afstand van beroep gedaan door de beroepsindiener omdat deze intussen de gevraagde documenten had ontvangen.

3.3. In verband met de 333 afgehandelde dossiers door de beroepsinstantie, werden het voorbije jaar **7 dossiers** aanhangig gemaakt bij de **Raad van State**. Het gaat om 6 verzoeken tot nietigverklaring van een beslissing van onze beroepsinstantie en 1 verzoek waarbij de schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid werd gevraagd en in al deze dossiers werd een raadsman aangesteld om de belangen van de Vlaamse overheid te verdedigen.

21 januari 2019,

Namens de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno Asscherickx
Voorzitter